

УЧАСТЬ ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ У ЗАХИСТІ УКРАЇНИ



Другий місяць триває повномасштабна загарбницька збройна агресія росії (з маленької літери) проти Незалежної України. Другий місяць триває війна.

Констатуючи акт збройної агресії російської федерації проти суверенітету України, беручи до уваги прагнення цивільних осіб до активної участі у національному спротиві, прагнучи захистити життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку людини як найвищої соціальної цінності, враховуючи положення частини першої статті 17 Конституції України, згідно з якою захист суверенітету і територіальної цілісності України є справою всього Українського народу, частини першої статті 65 Конституції України, згідно з якою захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком громадян України, Верховна Рада України 03 березня 2022 року ухвалила Закон України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» (№ 2114-IX).

Відповідно до Закону, у період дії воєнного стану громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають

на території України (далі - цивільні особи), можуть брати участь у відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації та/або інших держав, у тому числі отримати вогнепальну зброю і боєприпаси до неї відповідно до порядку та вимог, встановлених Міністерством внутрішніх справ України.



ЗАКОН УКРАЇНИ

Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України

Констатуючи акт збройної агресії Російської Федерації проти суверенітету України,

беручи до уваги прагнення цивільних осіб до активної участі у національному спротиві,

прагнучи захистити життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку людини як найвищої соціальної цінності,

враховуючи положення частини першої статті 65 Конституції України, згідно з якою захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком громадян України,

Верховна Рада України ухвалила цей Закон.

Стаття 1. У період дії воєнного стану громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України (далі – цивільні особи), можуть брати участь у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав, у тому числі отримати вогнепальну зброю і боєприпаси до неї відповідно до порядку та вимог, встановлених Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 2. Застосування цивільними особами вогнепальної зброї, отриманої відповідно до цього Закону, здійснюється аналогічно до застосування зброї військовослужбовцями під час виконання ними завдань щодо відсічі збройної агресії проти України в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 3. Цивільні особи зобов'язані здати отриману ними вогнепальну зброю і невикористані боєприпаси до неї до органів Національної поліції України не пізніше 10 днів після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні.

При цьому, застосування цивільними особами вогнепальної зброї здійснюється аналогічно до застосування зброї військовослужбовцями під час виконання ними завдань щодо відсічі збройної агресії проти України в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України (Див.: *Порядок застосування зброї і бойової техніки з'єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил*

під час виконання ними завдань щодо відсічі збройної агресії проти України: Постанова Кабінету Міністрів від 10.10.2018 р. № 828).

Цивільні особи, під час відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації та/або інших держав мають право застосовувати зброю для:

- відбиття нападу або попередження загрози нападу на об'єкти, що охороняються (у тому числі під час переміщення до/з району здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії);
- звільнення заручників та/або військовополонених, захоплених військових та/або цивільних об'єктів або запобігання (перешкоджання) такому захопленню;
- знищення зброї, бойової техніки, транспортних або технічних засобів, які перебувають у користуванні осіб, причетних до збройної агресії;
- захисту цивільних осіб та/або цивільних об'єктів від нападу;



- запобігання та/або припинення діяльності, затримання, роззброєння або знешкодження осіб, причетних до збройної агресії;
- припинення дій осіб, які вчинили або вчиняють правопорушення;
- припинення дій осіб, які перешкоджають виконанню законних вимог осіб, залучених до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії;
- припинення дій осіб, які становлять або можуть становити небезпеку особам, залученим до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, або іншим особам.

Летальне застосування зброї дозволяється для самооборони, а також з метою виконання завдань щодо відсічі збройної агресії проти України, а також під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії.

У період дії воєнного стану громадяни України можуть брати участь у відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації та/або інших держав, застосовуючи власну нагородну зброю, спортивну зброю (пістолети, револьвери, гвинтівки, гладкоствольні рушниці), мисливську нарізну, гладкоствольну чи комбіновану зброю та бойові припаси до неї.



Цивільні особи не несуть відповідальності за застосування вогнепальної зброї проти осіб, які здійснюють збройну агресію проти України, якщо така зброя застосована на підставі та в порядку, визначених вказаним Законом. Разом із тим, цивільні особи зобов'язані здати отриману ними вогнепальну зброю і невикористані боєприпаси до неї до органів Національної поліції України не пізніше 10 днів після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні.

ПОСИЛАННЯ:

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text>

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/828-2018-%D0%BF#Text>

**Професор кафедри
ОРД ФПФПКП ОДУВС
кандидат юридичних наук,
професор**

Сергій АЛБУЛ

URL: <http://oduvs.edu.ua/news/участь-цивільних-осіб-у-захисті-украї/>

29.03.2022